

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hexaēmeron Hē Toi, Kosmourgia, Georgiou tou Pisidou
diakonou ...**

Georgius <Pisida>

Lutetiae, 1585

De astu, & præstigiis sempiterni hostis generis humani

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70102)

Rursus per ipsos lachrymas fundit pias,
Egressione vt eluat quæ ingressa sunt.

Si porrò labyrinthos latentes explicet
Oraculorum, essentiarum libripens
Subtilium: quî mens lutofo ponderi
Adhæreat, cœnóque iunctus spiritus:
Quî liber à concretione in mole sit,
Si nulla materies eum complectitur.

730 Quî ve oculus animi maximus sit insitus,
Vt eius acies penetret abditissima:
At nunc humi est affixus actionibus,
Tollens modò se salit in oras ætheris:
Præpetibus ac pennis volans Solem anteit,
Indagat & superas & imas quasque res:
His sufficit sanè, has mediocriter videt,
Ac cæterarum imagines signis capit.
Et appetitum sistere haud vsquam volens,
Attrahitur ad causam omnium excelsissimam,
740 Atque illius notitiam habere percupit:
Multum laborat, ac poli altum verticem
Prætergredi putat: sed ibi perstringitur,
Sit perspicaci corde quamuis præditus.

AST inuoluta hæc quando fila soluerit,
Vnum hoc studens, scrutatus altè, & dixerit
Abstrusus vt grassator ille mentium,
Prædoque animorum, cordis humani lues,
Elatio caliginis, primus Draco,
Intrò ferat ductas voluptates foris:

De mēte &
intelligētia.

De astu &
præstigiis
sempiterni
hostis gene-
ris humani.

PISIDÆ, MVNDI OPIIFICIVM.

Et cogitatus serit, vt hinc culpam creet.
Iridem tyrannum se gerens, hominem trahit

750

*D. Basil. or.
10. in Hexæe.
in extrema.
D. Chrysto.
in psal. 48.
Boet. lib. 4.
de phil. consol.*

Affectionum ad seruitutem, vt belluam.
Hic mobiles mentes videri aues facit,
Sues adulteros, rapaces vt lupos,
Vespasque violentos, furentes pardalos,
Et sanniones mutat in fædos canes,
Qui blandientes impetunt morsu aspero:
At luridos ex liuidis angues parit:

*Nisi arideat
cōiectura no-
stra legendum,
Nā lædit a-
nimū inflāte
mētes phar.*

Fundens venenum fictione pessima.
Acuitque acerba tela fastus turgidi:
Nam tingit † illa inflante mentes pharmaco,
Lapsu eleuato, honore valde ignobili,
Humili tumore, gloriâque ingloria,
Ridente luctu ludicri vmbram tam leuem.
Idololatriam auri auaris inserit,

760

*Fastus, de
quo fufius in
pœm. de va-
nit. vitæ.*

Auaritia.

Originem primam malorum & cladum:
Satiata quæ affatim, satietatem haud capit:
Tabescit at libidinum tota æstibus:
Expletione & auctione alens sitim,
Temulentiaë flammam aureæ accendit magis.

770

*Corporis
cum spiritu
prælium à
dæmone est.*

TVM quî sit hac vi præditus, lapsus polo,
Vt non modò istud corpus, hostem vt barbarum,
Cum spiritu committat aduerso agmine:
At dirus alma mancipet præcordia,
In seruitutem liberam naturam agat,
Mentésque, iuris quæ sui, subigat sibi,
Captiuitate affligat ac miserrima:

Hinc

750 Σπείρων λογισμοὺς ἔς γονὴν ἀμύρπας,
 Ἡ πῶς τυραννὴς καὶ μετάρθ' ἔφύσιν,
 εἰς * ὧδ' αὖ φύσιν ἔπαθ' ἄν κληνωδίας.
 Καὶ πηλὰ μὲν δεικνύσι τὰς κούφας φρένας,
 Σύας δὲ πόρνοις, καὶ λύκοις τοὺς ἄρπαγας,
 Σφῆκας δὲ πλῆκτας, θυμικεὶς ἔπαρδ' ἄγας.
 Ποιῆς δὲ τοὺς εἴρωνας ἀθλίους κούφας,
 Σαύρην δοκουῦσας, καὶ δάκρυον ἠπειγυμνοῖς.
 Οφθαλμοὺς δὲ πικροὺς ἐκτελεῖ τὸς βασιλικοῖς,
 Τὸν ἰὸν εἰθεὶς τῇ κακῇ * ὡσεὶ πλάσθ'.

ἴσ. ἔς τ' πα.

760 Θήγας δὲ πικρὰ καὶ τὰ ἔφ' τύφου βέλη,
 Βλάπτει * γὰρ αὐτ' ψυχρόμπα φαρμάκων,
 Τιμῆς ἀλλοῦ, πλώσεως ἐπηρμύνης.
 Ογκοῦ τραπεζοῦ, δυσκλεῖς ἀδοξίας,
 Θρήνη γῆντι ἔσκιαν τῆς παρρησίας.
 Εἰδωλολατεῖαν ἢ τοὺς φιλαργύρους,
 Τὴν ῥίζαν ἐνέλησι τῇ κακῶν ὄλων.
 Ἡ καὶ κορεσθῆ μῦθον, ἔκ' ἔχ' ἔχρον,
 Ἀλλ' ἔς ὀρέξας τήκε' καὶ φλεγμοναῖς,
 Τῇ πλησμονῇ διψῶσα, καὶ τῇ παροξείῃ,
 770 Τὸν βροσμὸν ἄεθ' ἀπλοῦσα τῇ χρυσῆς μέτρης.

γρ. παρα-
 πλάσθ'.
 ἴσ. Βάπτει
 γὰρ αὐτὰ ψο.

Ἡ πῶς ὑσούτοι καὶ πεσῶν ἔχ' κεφάλος,
 Ως μὴ μόνον τὸ σῶμα βαρβαροῦ δίκην,
 Ἀντιεραϊδῶν παρὸς μάχην ἔπιβύματα.
 Ἡδὴ ἢ καυλῆς ἀπλεται τῆς καρδίας,
 Καὶ δουραγωγῆς τῇ ἐλδοτέραι φύσιν,
 Καὶ τὰς ἐν ἡμῖν ἀποδρασσοῦσι φρένας
 Ἐν αἰχμηδῶνται συμφορῆς ὡσεὶ τρέπας.

H

ΠΙΣΙΔΟΥ ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ.

Πείθει τε πολλά καὶ τὰ λοιπὰ συμπνέει,
 Ελίαν δὲ λοξοδάως, ὡς ὄφιοι,
 Ἔστι δὲ δένον ἐν φερνήσῃ θηλείῃ.
 Σπυροδρομὸς δὲ τὴν κέτω φορὰν τρέχων.
 Κεχρημύτος γὰρ ὡς ποσὶ τῇ χειρὶ,
 Λείχων δὲ τὸν χροῦ τοῖς λύκων τείχεσσι,
 Καὶ γαστριμάργω τὴν παθῶν ὑπερβέσσει,
 Κινῆ δὲ συμπέτασμα τῆς ἀμαρτίας,
 Πρὸς ἡὲ ἕκαστος γέυσιν ἠδέως τρέχει.
 Καὶ συγκεραυνῆς ἠδονῆ τὴν πικρίαν,
 Μελικράτω φτεῖρα με δηλητηρεῖα.
 Σύμβουλος ἔχθρος, καὶ κατήγορος φίλος,
 Σφαγὴς παροισιῶν, ἔφονεὶς στωερλάτης,
 Γλαυῶν ὀδηγός, βύβλητος ὀδοσάτης,
 Αἰσωνδός, βύβλητος δεκτός, βύβλητος δράκων
 Θέλη γὰρ ἡμᾶς, μηδενὸς παροισιῶν,
 Κάλλος παροισῶν, μηδενὸς κινουμένων.
 Πρὸσωπα μορφοῖ, ζωγραφὸς ἀγαπλάσσης,
 Τὸν ἴον ἐρδονῶν, ψηλαφῶν τοῖς δακτύλοις,
 Γέλωπα πειθῶν, συμβιβάζει τὸ σῶμα.
 Καὶ τῇ δοκίμῃ δὲ ἀφανοῖς ἀμαρτίας,
 Εμπροσθεν ὠδύνησε τὴν ἀμαρτίαν.

Οὐκ ἀγνοῶν γὰρ ὅτι ἐκείνη φασμῶν
 Τὸ δυσαπείθῃ φρόνημα, καὶ τῆτο πλέον
 Θλίβει με καὶ δάκνει με καρκίνε δίκην.
 Φεύγοντα καὶ παροισιῶν τὴν ἀμαρτίαν.
 Πλὴν τὸν γρόνον τοῦτον ἀρρήτως ὄφιοι,
 Τὸ δὲ σκότειον κέτοπρον, ἡ θεία κρίσις

Πρὸς ἡμᾶς

780

790

800

Hinc suadet aggredi facinora pleraque:

780 Nam tortuosa, ceu Draco, irrepit via,

Draconis
Satanae mini-
stri illecebrae

Ingrreditur & solo, infimum carpens iter:

Alui ministerio pedum loco vtitur,

Lingens luporum more fueto pulverem:

Plin. l. 8. c. 22.

Intemperante affectionum incendio

Studet facinus ad vmbilicum ducere,

Ad quem cibum avidus quisque cursitat libens.

Miscetque amarorem voluptati asperum,

Mulso venenoso parans mihi necem.

Patronus infestus, benignus proditor,

Antitheses
aptissima ad

790 Iugulum petens blandè, enecans quos adiuuat,

vaframenta

Dux in via fallens, beneuolus ac latro,

Dæmonis
declaranda.

Et perfidus, gratúsque & eloquens Draco:

Namque allicit nos, præmio nullo dato,

Formæ exhibet decus, nec vlla mota res,

Larvas figurat, spectra fingit inania,

Scrutatur animum, tangit & digitos manus,

Spectrorum
illusiones.

Risum excitat, labellaque oris comprimit:

Et opinione delitentis criminis,

Crimen reapse noxium mox parturit.

800 I A M illusionum Dæmonis non nescium,

Querimonia

Propositi iniqui ac pessimi, tantò magis

de fragilitate
humana.

Me pungit ac mordet, rubens Cancer velut,

Quòd flagitium & auerfer, & præstem tamen.

Nisi si vetustum anguem hunc inaudito modo,

Caliginis speculum, Dei sententia